

СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ ЯК ФОРМА РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ

**Валентина Шевякова, Вікторія Бакурідзе-Маніна,
Максим Радзецький**

Дніпропетровська державна медична академія

Підвищення рівня здоров'я є необхідною умовою для всебічного розвитку, самовдосконалення та самореалізації сучасного студента [1]. Постійна фізична активність є одним із найкращих природних заходів попередження захворювань всіх систем організму і ведення здорового способу життя. Позитивний вплив рухової активності під час занять туризмом безперечно підсилюються тривалим перебуванням на свіжому повітрі в лісі, горах. От же спортивно-оздоровчі походи, є цілющим джерелом зміцнення здоров'я людини [1].

Туризм – це одна із форм раціонального використання вільного часу, проведення змістового дозвілля, задоволення пізнавальних інтересів молоді. Великим є значення туризму й для формування знань людини про історію своєї країни. У туризмі закладені величезні можливості для виховання, підвищення культурного й освітнього рівня людей, що беруть участь у ньому. Саме туризм у сучасному світі сприймається, як головна форма рекреаційної діяльності [2].

Серед багато чисельних різновидів туристичної діяльності чільне місце посідає спортивно-оздоровчий туризм. По суті він є однією з найдоступніших і масових форм активного відпочинку, пізнання та вивчення навколишнього світу.

До спортивно-оздоровчого туризму найчастіше відносять такі найпоширеніші види активного туризму: пішохідний, гірський, лижний, водний (сплави та веслування на плотах і човнах), велосипедний.

З самої назви – "спортивно-оздоровчий туризм" – випливає його оздоровчий аспект у поєднанні з активною формою здійснення подорожі. Що стосується його оздоровчої функції, то будь-яка рекреаційна діяльність (у тому числі й туризм) спрямована на відновлення функцій організму. Тому всі види і форми туризму містять оздоровчу компоненту. Різниця між ними лише в тому, яким чином відбувається оздоровлення. В даному випадку оздоровлення учасників здійснюється через зміну виду діяльності, шляхом дозованих фізичних навантажень.

за допомогою взаємодії з природним середовищем у продовж всієї подорожі та загартування.

Спортивна складова передбачає заняття туризмом з метою вдосконалення загальної фізичної підготовки, покращення спеціальної технічної і методичної підготовки, практичне застосування знань і навичок з тактики і техніки туризму. Спортивний туризм, як і інші види спорту, дозволяє в ході виконання спортивних нормативів покращити спортивну підготовку учасників туристських походів, отримати спортивні розряди і спортивні звання.

У туризмі, як і в інших видах спорту, досягнення високих результатів неможливе без постійного фізичного вдосконалення, що є основним змістом тренувань і нерозривно пов'язано із загальним підвищенням функціональних можливостей організму.

Розрізняють загальну і спеціальну фізичну підготовку. Засобами загальної фізичної підготовки відбувається розвиток фізичних можливостей і зміцнення здоров'я людини, підвищуються функціональні можливості організму та стимулюються процеси відновлення. Спеціальна фізична підготовка обумовлена особливостями обраного виду туризму.

Спортивно-оздоровчий туризм є своєрідною школою виховання і гармонійного розвитку особистості. Під час тренувань і в умовах походів виховуються вольові якості людини: сміливість, рішучість, терпіння, наполегливість, ініціативність, дисциплінованість. Це досягається здатністю до граничної мобілізації сил, максимальною зосередженістю в екстремальних умовах, впевненістю в перемозі, психологічною стійкістю, вмінням швидко приймати рішення.

Виходячи з цього можна зробити висновки, що спортивно-оздоровчий туризм повинен широко впроваджуватися серед студентської молоді з метою підвищення рівня їхньої рухової активності, фізичного вдосконалення та поглиблення знань про свій рідний край.

Література:

1. Драголев С.П. Туризм и здоровье./ С.П. Драголев. – М. : Физкультура и спорт, 1994. – С. 15 – 16.
2. Павлишин О.Ф. Туризм як реалізація власної потреби у відновленні психофізичної енергії людини у суспільстві / О.Ф. Павлишин, І.В. Савка, С.П. Хома // Актуальні проблеми фізичного виховання, реабілітації, спорту та

туризму: тези доп. II Міжнарод. наук.- практ. конф. – Запоріжжя, 2010. С.134 – 135.

3. Тихонова С., Харіна Д. Туризм, як засіб підвищення рівня здоров'я студентів вищих навчальних закладів / С. Тихонова, Д. Харіна // Актуальні проблеми фізичного виховання студентів в умовах кредитно-модульної системи навчання: тези всеукр. наук.-практ. конф. – Дніпропетровськ, 2010. – С.315 – 316.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДО ТУРИСТСЬКИХ ПІШОХІДНИХ ПОХОДІВ ВИСОКИХ КАТЕГОРІЙ СКЛАДНОСТІ

Володимир Шкура, Валентина Курілова, Галина Бутенко

Глухівський національний педагогічний університет ім. О.Довженка

Постановка проблеми. Дослідження спрямовані на пошук нових шляхів підготовки до спортивних пішоходних походів високих категорій складності. Наші дослідження проводяться в зв'язку з відсутністю в Україні чіткої системи та змісту тренувального процесу по підготовці спортсменів-туристів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що до сьогодення часу в окремих видах спортивного туризму подібні дослідження подані фрагментарно, і не складають чіткої системи. В наукових працях система підготовки спортсменів до спортивно-туристських походів високих категорій складності подається в загальнотеоретичному розрізі, недостатньо описані основні орієнтири планування тренувального процесу спортсменів-туристів з різних видів туризму.

Результати дослідження. Для проведення спортивних туристських пішоходних походів високих категорій складності потрібно декілька років напруженої роботи, безперервних тренувань в процесі яких спортсмен набуває життєво важливих фізичних якостей, оволодіває технікою і тактикою проведення різних видів туристських походів, які відрізняються один від одного [1].

Тому особливого значення набуває чітке планування тренувального процесу з врахуванням статі та віку, стану здоров'я учасників походів. Основним напрямком планування тренувального процесу є підтримка оптимального фізичного стану в підготовчий період між тренувальними навантаженнями і можливостями спортсмена.